

VENDIM
Nr. 510, datë 18.7.2003

**PËR MIRATIMIN E MARRËVESHJES, NDËRMJET REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE
MBRETËRISË SË SPANJËS, PËR NXITJEN DHE MBROJTJEN E NDËRSJELLË TË
INVESTIMEVE**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të neneve 17 e 23 të ligjit nr. 8371, datë 9.7.1998 “Për lidhjen e traktateve dhe marrëveshjeve ndërkombëtare”, me propozimin e Zëvendëskryeministrit dhe Ministër i Punëve të Jashtme, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

Miratimin e marrëveshjes ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Mbretërisë së Spanjës, për nxitjen dhe mbrojtjen e ndërsjellë të investimeve.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Fatos Nano

MARRËVESHJE
MIDIS REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË DHE MBRETËRISË SË SPANJËS
PËR NXITJEN DHE MBROJTJEN RECIPROKE TË INVESTIMEVE

Republika e Shqipërisë dhe Mbretëria e Spanjës, këtu më poshtë të referuara si “Palë”,
duke dëshiruar të intensifikojnë bashkëpunimin ekonomik ndërmjet të dy vendeve;
duke synuar të krijojnë kushte të favorshme për investimet e bëra nga investitorët e secilës palë në territorin e palës tjetër; dhe
duke njohur se nxitja dhe mbrojtja e investimeve në bazë të kësaj Marrëveshjeje do të stimulojë iniciativat në këtë fushë,
ranë dakord si vijon:

Neni 1
Përkufizime

Për qëllime të kësaj Marrëveshjeje:

1. Termi “investitor” nënkupton çdo shtetas apo shoqëri të çdo pale që bën investime në territorin e palës tjetër;

a) Termi “shtetas” nënkupton personin fizik, i cili në përputhje me legjislacionin e palës, konsiderohet si shtetas i saj.

b) Termi “kompani” nënkupton personat juridikë ose çdo ent tjetër juridik, duke përfshirë shoqëritë e përbashkëta, korporatat apo shoqatat e biznesit, të organizuara në përputhje me legjislacionin e palës.

2. Termi “investim” nënkupton çdo lloj pasurie të investuar nga investitorë të një pale në territorin e palës tjetër, në përputhje me ligjet dhe rregullat e kësaj të fundit dhe në veçanti, por jo ekskluzivisht, si më poshtë:

a) Pasurinë e luajtshme dhe të paluajtshme, si dhe çdo të drejtë tjetër pasurore, si: hipotekat, barrat, pengjet dhe të drejta të tjera të ngjashme;

b) Një kompani apo ndërmarrje biznesi, pjesëmarrjen me aksione, detyrimet e një shoqërie dhe çdo formë tjetër e pjesëmarrjes në një shoqëri apo ndërmarrje biznesi;

c) E drejta për kontribut monetar apo të çdo lloj forme tjetër kontributi, në cilësinë e një kontrate që mbart vlerë ekonomike dhe të jetë e lidhur me një investim;

d) Te drejtat e pronësisë industriale dhe intelektuale, si: proceset teknike, *know-how* dhe dëshira e mirë;

e) Të drejtat për të ndërmarrë veprimtari ekonomike dhe tregtare në bazë të ligjit ose në sajë të një kontrate, duke përfshirë koncesionet për kërkimin, realizimin dhe shfrytëzimin e burimeve natyrore.

Investimet e bëra në territorin e një pale, nga çdo kompani e kësaj pale, e cila është aktualisht në pronësi apo kontrollohet efektivisht prej investitorëve të palës tjetër, do të konsiderohen gjithashtu si investimet e investitorëve të kësaj të fundit, nëse këto investime janë bërë në përputhje me ligjet dhe rregullat e palës, në territorin e së cilës janë bërë investimet.

Çdo ndryshim në formën në të cilën pasuritë janë investuar ose riinvestuar nuk do të prekin karakterin e tyre si investim.

3. Termi “të ardhura” kupton shumat e vjela nga një investim dhe përfshin në veçanti, por jo ekskluzivisht, fitimin, dividendët, interesat, rritjen e kapitalit, shpërblimet dhe të ardhura në forma të tjera.

4. Termi “territor” përcakton tërësinë tokësore, ujërat e brendshme dhe territorin detar dhe hapësirën ajrore të secilës palë, si dhe zonën ekonomike ekskluzive dhe shelfin kontinental jashtë kufijve të ujërave, territorialë të secilës palë, mbi të cilat ato ushtrojnë ose mund të ushtrojnë të drejtat e sovranitetit dhe juridiksionit në përputhje me të drejtën ndërkombëtare.

Neni 2

Nxjitja dhe pranimi i investimeve

1. Çdo palë do të nxisë në territorin e saj, sa më shpejt të jetë e mundur, investimet e investitorëve të palës tjetër. Çdo palë do t’i pranojë këto investime në përputhje me legjislacionin dhe rregullat e saj.

2. Kur një palë ka pranuar një investim në territorin e saj, ajo do t’i japë, në përputhje me ligjet dhe rregullat e saj, lejet e nevojshme që janë të lidhura me këtë investim dhe kryerjen e marrëveshjeve të licencimit dhe kontratave për asistencë teknike, tregtare apo administrative. Çdo palë do të bëjë përpjekje të lëshojë autorizimet e nevojshme në lidhje me aktivitetin e konsultimit dhe për persona të tjerë të kualifikuar, pavarësisht nga kombësia e tyre.

Neni 3

Mbrojtja

1. Investimeve të bëra nga investitorët e njërës palë në territorin e palës tjetër do t’u jepet një trajtim i drejtë dhe i barabartë dhe do të gëzojnë mbrojtje dhe siguri të plotë. Në asnjë rast një palë nuk do t’u japë këtyre investimeve trajtim më pak të favorshëm sesa ai i kërkuar nga e drejta ndërkombëtare.

2. Asnjëra palë nuk do të pengojë në asnjë mënyrë, nëpërmjet masash arbitrare ose diskriminuese, operimin, menaxhimin, mirëmbajtjen, përdorimin, gëzimin, tjetërsimin e këtyre investimeve. Çdo palë do të kujdeset për përmbushjen e çdo detyrimi të shkruar, që ka të bëjë me investimet e investitorëve të palës tjetër.

Neni 4

Trajtimi kombëtar dhe i kombit më të favorizuar

1. Çdo palë do t’u japë në territorin e saj, investimeve të investitorëve të palës tjetër, një trajtim jo më pak të favorshëm sesa ai që ajo i ka dhënë investimeve të investitorëve të një shteti të tretë, si të jetë më e favorshme për investitorin në fjalë.

2. Çdo palë në territorin e saj do t’u sigurojë investitorëve të palës tjetër, për sa i përket menaxhimit, mirëmbajtjes, përdorimit, gëzimit, apo tjetërsimit të investimeve të tyre, një trajtim jo më pak të favorshëm sesa ai i dhënë investitorëve të vendit të saj, apo atyre të një shteti të tretë, si të jetë më e favorshme për investitorin në fjalë.

3. Trajtimi i dhënë sipas paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni nuk do të konsiderohet si detyrim për

një palë, që të shtrijë tek investitorët e palës tjetër dhe investimet e tyre, përfitimet prej çdo trajtimi, preference apo privilegji, që rezultojn nga:

a) anëtarësimi apo përfshirja e tij në të ardhmen në një zonë të tregtisë së lirë, bashkimi doganor, bashkimi ekonomik apo monetar ose në marrëveshje të tjera ndërkombëtare, duke përfshirë forma të tjera të organizimit ekonomik rajonal të ardhshme ose ekzistuese; ose

b) çdo marrëveshje apo rregullim ndërkombëtar ose çdo ligj i brendshëm që ka të bëjë tërësisht ose kryesisht me taksimin.

4. Masat që duhen marrë për arsye sigurie dhe rendi publik apo shëndeti publik, në kontekstin e këtij neni, nuk do të konsiderohen si “më pak favorizuese”.

Neni 5 **Shpronësimi**

1. Investimet e investitorëve të secilës palë në territorin e palës tjetër nuk do të shpronësohen, shtetëzohen ose nuk do të jenë subjekt i ndonjë mase tjetër që ka efekt ekuivalent me atë të shpronësimit apo të shtetëzimit (këtu më poshtë referuar si “shpronësim”), me përjashtim kur kërkohet për interes publik, mbështetur në ligj, mbi baza jodiskriminuese dhe me anë të pagesës së menjëhershme, të përshtatshme dhe një kompensimi efektiv.

2. Ky kompensim do të llogaritet sipas vlerës reale të tregut të investimit të shpronësuar, në momentin përpara se shpronësimi të kryhet ose përpara se ky shpronësim të bëhet publikisht i njohur, cilito është më i hershmi (këtu më poshtë referuar si “datë vlerësimi”).

3. Kjo vlerë tregu do të shprehet në një monedhë lirisht të konvertueshme me kursin e këmbimit që mbizotëron në treg dhe do të ketë garanci deri në datën e vlerësimit. Kompensimi do të përfshijë interesin e zakonshëm tregtar të përcaktuar sipas kriterëve të tregut për monedhën e vlerësimit, prej datës së shpronësimit deri në datën e pagesës. Kompensimi do të paguhet pa vonesë dhe do të jetë efektivisht i realizueshëm e lirisht i transferueshëm.

4. Investitori i prekur gëzon të drejtën, sipas ligjit të palës që bën shpronësimin, për një shqyrtim të menjëhershëm nga ana e autoriteteve gjyqësore apo kompetente të kësaj pale, të rastit të tij, duke përfshirë vlerën e investimit të tij dhe pagesën e kompensimit në përputhje me parimet e vendosura në këtë nen.

5. Kur një palë shpronëson pasuritë e një shoqërie, e cila është krijuar apo themeluar sipas legjislacionit në fuqi në çdo pjesë të territorit të saj, dhe në të cilën investitorët e palës tjetër zotërojnë aksione, ajo do të sigurojë që dispozitat e këtij neni të zbatohen si garanci për një kompensim të menjëhershëm, të përshtatshëm dhe efektiv në lidhje me investimin e tyre, ku investitorët e palës tjetër janë zotërues të këtyre aksioneve.

Neni 6 **Kompensimi për humbjet**

1. Investitorët e një pale, investimet e të cilëve pësojnë humbje në territorin e palës tjetër për shkak të konfliktit të armatosur, revolucionit, gjendjes së emergjencës kombëtare, kryengritjeve, luftës civile ose ngjarjeve të ngjashme, do t’u jepet nga kjo palë në lidhje me kthimin, zhdëmtimin, kompensimin ose ndonjë zgjidhje tjetër të vlefshme, një trajtim jo më pak i favorshëm sesa kjo palë u jep investitorëve të vet ose të një shteti të tretë, cilito qoftë më i favorshmi prej tyre për investitorin. Pagesat e rezultuara do të jenë lirisht të transferueshme.

2. Pavarësisht nga paragrafi 1, një investitori të një pale, i cili, në secilën nga situatat e referuara në këtë paragraf pëson humbje në territorin e palës tjetër që rezultojn nga:

a) rekuizimi i investimit apo i një pjese të tij nga forcat apo autoritetet e kësaj të fundit;

b) shkatërrimi i investimit ose i një pjese të tij, nga forcat apo autoritetet e kësaj të fundit, që nuk ishte i nevojshëm për situatën, do t’i jepet nga pala e fundit dëmshpërblimi apo kompensimi, i cili në çdo rast do të jetë i menjëhershëm, i përshtatshëm dhe efektiv. Pagesat që rrjedhin prej saj do të bëhen pa

vonesë dhe do të jenë lirisht të transferueshme.

Neni 7 **Transferimet**

1. Çdo palë do t'u garantojë investitorëve të palës tjetër transferimin e lirë të të gjitha pagesave që kanë të bëjnë me investimet e tyre. Këto transferime do të përfshijnë në veçanti, por jo ekskluzivisht:

- a) Kapitalin fillestar dhe çdo shtesë në kapital për mirëmbajtjen apo rritjen e një investimi;
- b) Të ardhurat nga investimi, të përcaktuara si në nenin 1;
- c) Fondet për shlyerjen e huave në lidhje me një investim;
- d) Kompensimet të parashikuara në nenet 5 dhe 6;
- e) Të ardhurat nga shitja apo likuidimi i pjesshëm ose i plotë i një investimi;
- f) Të ardhurat dhe shpërblimet e personelit të angazhuar nga jashtë në lidhje me një investim;
- g) Pagesat që rrjedhin nga zgjidhja e një mosmarrëveshjeje.

2. Transferimet sipas kësaj marrëveshjeje do të kryhen pa vonesë dhe në një monedhë lirisht të konvertueshme me kursin e këmbimit që aplikohet në datën e transferimit.

Neni 8 **Aplikimi i dispozitave të tjera**

1. Nëse legjislacioni i ndonjërës prej palëve ose detyrimet që rrjedhin sipas së drejtës ndërkombëtare ekzistuese, apo të vendosur më vonë midis palëve si plotësim i kësaj Marrëveshjeje, përmbajnë norma, qofshin këto të përgjithshme apo të veçanta, që u japin investitorëve të palës tjetër një trajtim më të favorshëm sesa i dhënë nga kjo Marrëveshje, këto norma do të jenë mbizotëruese për aq sa ato janë më të favorshme kundrejt kësaj Marrëveshjeje.

2. Kushtet më favorizuese sesa ato të kësaj Marrëveshjeje për të cilat është rënë dakord nga njëra prej palëve me investitorët e palës tjetër, nuk do të preken nga kjo Marrëveshje.

3. Asgjë në këtë Marrëveshje nuk do të cenojë efektin e dispozitave të krijuara nga marrëveshjet ndërkombëtare, lidhur me të drejtat e pronësisë intelektuale dhe industriale që janë në fuqi në datën e nënshkrimit të saj.

Neni 9 **Zëvendësimi me të drejta të plota**

Nëse një palë ose agjencia e përcaktuar prej saj bën një pagesë për një zhdëmtim, garanci apo kontratë sigurimi kundrejt një risku jotregtar në lidhje me një investimin të bërë nga ndonjë prej investitorëve në territorin e palës tjetër, pala e fundit do të njohë kalimin e çdo të drejte apo detyrimi të këtij investitori tek ish-pala apo agjencia e përcaktuar prej saj, që të ushtrojë në bazë të zëvendësimit me të drejta të plota, çdo të drejtë në të njëjtën masë sa edhe paraardhësi i tij. Ky zëvendësim me të drejta të plota do të bëjë të mundur që ish-pala apo agjencia e përcaktuar prej saj të jetë direkt përfituese e çdo pagese për dëmshpërblim apo kompensim tjetër që mund të ketë të drejtë investitori.

Neni 10 **Zgjidhja e mosmarrëveshjeve midis palëve**

1. Çdo mosmarrëveshje midis palëve në lidhje me interpretimin ose zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, për sa është e mundur, do të zgjidhet nëpërmjet kanaleve diplomatike.

2. Në qoftë se mosmarrëveshja nuk është e mundur të zgjidhet brenda gjashtë muajve prej fillimit të bisedimeve, ajo do t'i nënshtrohet, me kërkesën e njëres prej palëve, një gjykate arbitrazhi.

3. Gjykata e arbitrazhit do të krijohet në mënyrën e mëposhtme. Çdo palë do të emërojë një gjykatës dhe këta dy gjykatës do të zgjedhin shtetasin e një shteti të tretë si kryetar të saj. Gjykatësit do të

zgjidhen brenda tre muajve dhe kryetari brenda pesë muajve nga data kur secila palë njofton palën tjetër për vendimin e saj, që t'ia nënshtrojë mosmarrëveshjen një gjykate arbitrazhi.

4. Në rast se brenda afateve të specifikuara në paragrafin 3 të këtij neni nuk janë bërë emërimet e nevojshme, secila palë, në mungesë të ndonjë marrëveshjeje tjetër, mund të ftojë Presidentin e Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë të bëjë emërimet e nevojshme. Në rast se Presidenti është shtetas i ndonjërit prej palëve, ose në qoftë se ai e ka të ndaluar të kryejë funksionet e mësipërme, Zëvendës-presidenti ftohet që të bëjë emërimet e nevojshme. Në rast se Zëvendës-presidenti është gjithashtu shtetas i njërit prej palëve ose nëse ai e ka të ndaluar të kryejë funksionet e mësipërme, anëtari më i vjetër i Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë, i cili nuk është shtetas i njërit prej palëve, do të ftohet të bëjë emërimet e nevojshme.

5. Gjykata do t'i nxjerrë vendimet e saj në bazë të dispozitave që përmban kjo Marrëveshje, si dhe të parimeve universale të së drejtës ndërkombëtare.

6. Gjykata i përcakton vetë procedurat, përveçse kur palët vendosin ndryshe.

7. Gjykata e arbitrazhit do t'i marrë vendimet me shumicë votash dhe ky vendim do të jetë përfundimtar dhe i detyrueshëm për të dyja palët.

8. Çdo palë do të përballojë shpenzimet për gjykatësin e zgjedhur prej saj dhe ato të përfaqësimit në procedurat e arbitrazhit. Shpenzimet e tjera, përfshirë dhe ato të kryetarit, do të përballohen në pjesë të barabarta nga të dyja palët.

Neni 11

Mosmarrëveshjet midis një pale dhe një investitori të palës tjetër

1. Mosmarrëveshjet midis një investitori të njërit palë dhe palës tjetër, në lidhje me një investim sipas kësaj Marrëveshjeje, do t'i paraqiten me shkrim nga investitori palës së dytë.

Brenda mundësive, palët e interesuara do të përpiqen t'i zgjidhin këto mosmarrëveshje në mënyrë miqësore nëpërmjet negociatave.

2. Në rast se këto mosmarrëveshje nuk mund të zgjidhen miqësisht brenda gjashtë muajve nga data kur njoftimi me shkrim referuar paragrafit 1 është shtruar për zgjidhje, mosmarrëveshjet, sipas zgjedhjes së investitorit, do t'i nënshtrohen:

- Gjykatës kompetente të palës në territorin e së cilës është kryer investimi; ose
- Një gjykatë të përkohshme të krijuar sipas Rregullave të Arbitrazhit të Komisionit të Kombeve të Bashkuara për Ligjin Tregtar Ndërkombëtar; ose
- Qendrës Ndërkombëtare për Zgjidhjen e Mosmarrëveshjeve të Investimeve midis shteteve dhe shtetasve të shteteve të tjera, e hapur për nënshkrim në Washington D.C., më 18 mars 1965, në rastin kur të dyja palët janë anëtarë të kësaj konvente. Për sa kohë njëra palë, e cila është palë në mosmarrëveshje nuk është bërë shtet nënshkrues i konventës së përmendur më sipër, mosmarrëveshja do të trajtohet në përputhje me dispozitat shtesë për administrimin e procedurave të pajtimit, arbitrazhit dhe verifikimit të fakteve të ICSID.

3. Arbitrazhi do të bazohet në dispozitat e kësaj Marrëveshjeje, legjislacionit kombëtar të palës në territorin e së cilës është bërë investimi, përfshirë rregullat që kanë të bëjnë me konfliktet e ligjeve, si dhe normat dhe parimet, përgjithësisht të pranuar, të së drejtës ndërkombëtare respektive.

4. Një palë nuk do të shfrytëzojë për mbrojtje faktin se është marrë nga investitori dëmshpërblim ose ndonjë kompensim tjetër për të gjithë ose një pjesë të dëmit në fjalë në bazë të një garancie ose kontrate sigurimi.

5. Vendimi do të jetë përfundimtar dhe detyrues për palët në mosmarrëveshje. Secila palë merr përsipër që të zbatojë vendimet në përputhje me legjislacionin e vendit të saj.

Neni 12

Fusha e aplikimit

1. Kjo marrëveshje do të jetë e aplikueshme për investimet e bëra, si para ashtu dhe pas hyrjes në fuqi, nga investorët e secilës palë në territorin e palës tjetër.

Neni 13

Hyrja në fuqi, kohëzgjatja dhe përfundimi

1. Kjo marrëveshje do të hyjë në fuqi në datën në të cilën palët do të njoftojnë njëra-tjetrën se formalitetet respektive kushtetuese të kërkuara për hyrjen në fuqi të Marrëveshjeve janë përmbushur.

2. Kjo marrëveshje do të jetë në fuqi për një periudhë fillestare dhjetëvjeçare. Në vazhdim ajo do të mbetet në fuqi përderisa nuk do të denoncohet me shkrim nga ndonjëra prej palëve dymbëdhjetë muaj përpara afatit të përfundimit. Pas përfundimit të periudhës fillestare dhjetëvjeçare kjo marrëveshje mund të denoncohet në çdo kohë nga çdo palë duke i dërguar një lajmërim me shkrim palës tjetër dymbëdhjetë muaj përpara.

3. Për investimet e bëra përpara datës së përfundimit të kësaj marrëveshjeje, dispozitat e neneve 1 deri 12 të kësaj marrëveshjeje do të mbeten në fuqi për një periudhë të mëtejshme dhjetëvjeçare nga data e përfundimit të kësaj marrëveshjeje.

Si dëshmi të kësaj, përfaqësuesit fuqiplotë respektivë nënshkruajnë këtë Marrëveshje.

Bërë në Madrid, më 5 qershor 2003, në dy origjinale në gjuhët shqip, spanjisht dhe anglisht, duke qenë të gjitha tekstet me fuqi të barabartë. Në rast mosmarrëveshjeje në interpretimin e dispozitave të kësaj marrëveshjeje do të merret për bazë teksti në gjuhën angleze.

Për Qeverinë e Republikës së Shqipërisë

ILIR META

Zëvendëskryeministër dhe Ministër i Jashtëm

Për Qeverinë e Mbretërisë së Spanjës

RAMÓN DE MIGUEL Y EGEA

Sekretar Shteti për Çështjet Europiane